

ДНЕВНИК

Обратно към статията

Плевен - в търсене на успешните бизнеси

От **Весела Николаева**

Последна промяна в 16:18 на 11 авг 2009, 842 прочитания, [6 коментара](#)

Провокиран от класацията на Института за пазарна икономика "Местни условия за правене на бизнес", "Дневник" реши да види на място как се справя бизнесът в градовете, класирани в челото и в дъното на класацията. Вчера ви представихме Търговище и Враца, в които според ИГИ общинските администрации са създали най-добри условия на местните предприемачи. Днес продължаваме с Плевен, класиран на 26-о място от 28 областни града. Утре очаквайте Стара Загора, последна в класацията.

През лятото животът в Плевен се движи на по-бавни обороти, както навсякъде във вътрешността на страната - заведенията и магазините са по-празни, а студентите, в случая от Медицинския университет, са или на специализация, или във ваканция. Това лято обаче икономическата криза вече е слязла от страниците на вестниците и екраните на телевизорите и се настанява в живота, без да дава знаци кога ще започне да отстъпва. За бизнеса тя идва като намалени поръчки, спад на оборотите и на цените, а за хората - най-вече с безработицата.

Предприемачи и служители казват, че средната заплата в областния град в Северна България в най-масовия случай е 400-500 лв., а сега пада надолу. Секторите, които са ударени най-силно, са шивашките фирми, търговията с изключение на хранителните магазини и ресторантите. Дотук няма никаква изненада.

Според част от предприемачите обаче кризата само е усилила вече съществуващи проблеми. "Във всеки бизнес има институция, която пречи. За мен и в областната управа, и в общината никой не работи както трябва", казва Димитър Карамфилов, собственик на консултантски и счетоводни фирми и заведения за хранене. Според него единственият начин да се решат проблемите е пълна смяна на цялата общинска и областна администрация - нови екипи с нови хора и закриване на излишни отдели, защото сега има чиновници, които не знаят защо ходят на работа.

Карамфилов разказва за перипетиите на голяма верига за обзавеждане, която преди години тръгва да прави магазин в града. Неговата компания започва да ги консултира за административни разрешителни, но желанието да се построи магазинът на собствен терен не се осъществява. След дълги разпавии с администрацията накрая се стига само до наемане на терена, където сега е изграденият магазин. Карамфилов се възмущава, че вместо да привличат инвеститори като тази верига например, от общината повече пречат. И дава за пример кметът на Пловдив преди години, когато е продал на инвеститори парцели край града за 1 лв. и в момента те създават работни места.

Кметът на Плевен Найден Зеленогорски е на противоположно мнение. "Имаме специален екип от хора, които работят с всеки нов инвеститор, процесът се наблюдава лично от мен и държим на ясни и бързи процедури по издаване на разрешителни." Той не е съгласен с класацията на Института за пазарна икономика - според него трябва да се прави сравнение на Плевен с големите областни градове, тъй като е естествено в по-малките нещата да се случват по-лесно заради малката натовареност на служителите. И цитира изследване на "Галъп", което чрез изследване с таен клиент е поставило града на едно от първите места по качество и бързина на административните услуги.

Кметът не може да се съгласи и с позицията на Плевен на едно от последните места по размер на местни

данъци и такси - според него те са едни от най-ниските в сравнение с други големи градове на страната. Според Владимир Тодоров от регионалната търговско-промишлена палата обаче може и по-добре - да се опрощава данък, ако назначиш определен брой хора на работа.

В Плевен официално живеят 112 372 жители, преди осем години са надхвърляли 121 хил. По данни на ИПИ в областта се създава 2.6% от brutния вътрешен продукт на България. Едно от нещата, за които чувам най-малко оплаквания, е корупцията. Или поне пряката. Макар да се оплакват, че фирми, свързани с общински съветници, печелят поръчки, че кметът е изоставил временно града заради предизборната кампания на "Синята коалиция" (Найден Зеленогорски беше съпредседател на изборния щаб), корупцията със сигурност не е сред проблемите, които предприемачите биха поставили на предни места.

Допреди 15-20 години най-силните отрасли на икономиката в Плевен са били машиностроенето, нефтопреработвателната, текстилната и хранително-вкусовата промишленост. След демократичните промени много от машиностроителните предприятия затварят или намаляват мощностите си, а икономическата криза допълнително сви поръчките им. От втори по големина в страната консервен комбинат сега "Сторко", собственост на Христо Ковачки, все пак остава едно от най-големите предприятия в бранша у нас с близо 15% пазарен дял. Кризата не са усетили силно и в производството на храни - Васил Цонков, който работи в семейното предприятие за производство на пилешки продукти, казва, че при тях намаление на производството няма, а бизнесът засега се развива добре.

"Освен магазини трябва да се развива и производството, големите предприятия тук вече не работят и това оказва влияние", коментира Любомир Върбанов, който се занимава със земеделие. Според него най-големият проблем за бизнеса в областта е междуфирмената задлъжнялост, в момента големи трудности има и със затрудненото финансиране на компаниите.

Сред знаковите компании от областта сравнително добра съдба има и "Проучване и добив на нефт и газ", собственост на "Химимпорт". Дружеството продължава да експлоатира находища на нефт и газ, основно по Северното Черноморие. Компаниите от "Вапцаров холдинг" и "Балканкар Плевен", които преди години са създавали образа на машиностроенето в града, имат обичайните за бранша проблеми - работят много за износ, а поръчки няма заради кризата. Един от символите на Плевен - "Плама", след години на спорове, дела и протести от години не работи. Друго важно за района предприятие - винпромът, е купен преди няколко години от "Винпром Пещера" и в момента се използва за склад. Намерението на друга компания в бранша, "Синхрон инвест", да построи завод за спиртни напитки край града засега остава на хартия. Найден Зеленогорски обяснява, че причината е кризата, заради която е трудно да се намери финансиране, но компанията не се е отказала. След като засажда 2 хил. дка лозя в областта и прави музей на виното в парка "Кайлъка" край града, идеята ѝ е да затвори цикъла, като организира винени турове, разказва кметът.

В близките години новата фабрика вероятно ще създаде и много нови работни места. Засега обаче Плевен живее с увеличаваща се безработица - по данни на Зеленогорски към юли тя е около 5.5%, а допреди няколко месеца е била около 4 на сто.

Доскоро много жени са разчитали на работата си в текстилните и шивашки фирми, макар и със сравнително ниски заплати. Последните съкращения само в една от тях са изпратили на улицата около 500 шивачки, разказва Димитър Карамфилов. Казва, че в последно време е назначил няколко жени, които от шивачки и техноложки са се принудили да станат чистачки и общи работници. Потърсените дружества от текстилния бранш не се съгласиха да се срещнат с екипа на "Дневник", разговор отказаха и от "Вапцаров холдинг".

Иначе безработицата и ниските заплати не се връзват на пръв поглед с впечатлението, което оставя в първите минути Плевен - дежурните молове (два работещи и един в строеж), търговски центрове, вериги

за техника и мебели с обичайните вече табели за намаления и промоции. "От есента на миналата година покупките все повече намаляват. Ние сме се примирили, че тази година ще е така, и се надявам, че от пролетта ще започнат да се възстановяват", казва Ивайло Съботинов, собственик на малък магазин за дрехи. Според него много от парите за харчене преди са идвали от кредити - взема се голям заем за покупка на жилище например, след което 2-3 хил. лв. от него остават и се харчат на дребно. "Живееше се по друг начин преди, като нямаше страх за бъдещето, а сега неяснотата ги притеснява", обобщава Ивайло.

Обяснението за многото магазини може да се търси и по друг път - емигрантските пари. Много хора от града и околните общини са предпочели да заминат на работа в чужбина. Трима от петимата плевенчани, с които разговаряхме по улиците, се бяха върнали за кратка почивка и отново заминаваха - в Германия, Испания, Италия, като домашни помощници и общи работници. Казват, че дори и с кризата там пак са по-добре, отколкото в България, където или не могат да си намерят работа, или тя ще е 300-400 лв. месечно. "И там не е добре, заплатите ни не са толкова големи, но тук съвсем. Там поне ни стигат парите", разказва Невена, която от години работи в Испания и Италия. Завършила е висше образование, но си е направила сметка, че е по-добре да бъде болногледачка в чужбина и да се опитва да спестява, отколкото да се бори с несигурността и безработицата тук.

Минувачите по плевенските улици все по-рядко се отбиват в магазините въпреки табелите с намаления

Фотограф: Георги Кожухаров

Сонда за добив на природен газ. Край Плевен има няколко находища

Фотограф: Красимир Юскеселиев

Хората все повече предпочитат пилешкото и няма намаление на поръчките ни, разказват от ЕТ "Мария Цонкова"

Фотограф: **Георги Кожухаров**

© 2001 – 2009 Икономедиа АД съгласно [Общи условия](#) за ползване. Уеб разработка на [Икономедиа](#) + дизайн на [Cog Graphics](#). Някои снимки © 2009 Associated Press и Reuters. Всички права запазени.